

Management Tools Today

เครื่องมือทางการบริหารสมัยใหม่

พรชัย อวงศ์สกุล pomchai.ong@egco.com

พุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ขององค์พระพุทธรเจ้ากับการบริหารเชิงกลยุทธ์

พลัง ๕ ธรรมอันเป็นพลังเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในตน The 5 Strengths of Highly Effective People

เครื่องมือทางการบริหารสมัยใหม่ (New Management Tools)

พุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ขององค์พระพุทธเจ้า พรชัย อวงศ์วงศ์สกุล pornchai.ong@egco.com

ตอนที่ ๒ พลละ๕ ธรรมอันเป็นพลังเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในตน *The 5 Strengths of Highly Effective People*

ปีพุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในปีพุทธศักราชที่ ๒๕๕๕ มีหลายท่านถามว่าพระพุทธองค์ทรงตรัสรู้เรื่องอะไร นั่นคือคำถามที่เราต้องมาช่วยกันหาคำอธิบายและที่สำคัญที่สุดคือเราจะนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์นั้นมาใช้อย่างไร แต่เมื่อ ๓๕ ปีที่แล้วก็เป็นปีที่เรียกว่าพุทธชยันตีด้วยเช่นกันเพราะเป็นปีแห่งการประสูติขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าในปีพุทธศักราชที่ ๒๕๒๐ เจ้าชายสิทธัตถะได้ทรงประสูติและต่อมาพระองค์ก็ทรงเป็นองค์บรมศาสดาของพระพุทธศาสนา และนับอีก ๔๕ ปีจากปีนี้ไป ก็จะเป็นปีพุทธชยันตีแห่งการปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในปีพุทธศักราชที่ ๒๖๐๐ เป็นปีที่สำคัญอย่างยิ่งคือพระพุทธองค์ทรงกำหนดปลงอายุสังขาร ๓ เดือน พระพุทธองค์ทรงล่วงรู้กาลในภายหน้าว่าพระพุทธศาสนาจะดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อต้องมีองค์ศาสดา หากมีการตั้งองค์ศาสดามาแทนพระองค์ หลังจากนั้นไม่นาน ศาสนาพุทธก็จะเสื่อมไปตามกาลเวลาและบุคคล พระบรมศาสดาจึงทรงกำหนดให้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์เป็นศาสดาของพระพุทธศาสนาสืบไป นั่นคือพระพุทธศาสนาจะมีหลักพระธรรมคำสอนเป็นศาสดา เป็นกลอุบายที่สำคัญยิ่งที่พระองค์ทรงมองเห็นด้วยจักษุญาณมานานับ ๒๖๐๐ ปี วันพุทธชยันตีจึงเป็นวันที่เกี่ยวกับพระพุทธองค์เพื่อการระลึกถึง ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชาในเพ็ญเดือน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ อันเป็นวันที่พระพุทธองค์ทรงประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ครบรอบร้อยปีที่สำคัญของพระพุทธเจ้า จึงมีแค่สามวันดังกล่าว

ในตอนที่แล้ว ได้กล่าวถึง นักวิทยาศาสตร์ผู้เป็นยอดอัจฉริยะ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นักฟิสิกส์ทฤษฎี ผู้รับรางวัลโนเบลสาขาฟิสิกส์ประจำปี พ.ศ.๒๔๖๔ ได้ศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งและกล่าวถึงด้วย “ศรัทธาในสิ่งที่พระพุทธองค์ตรัสรู้” และกล่าวว่า “ศาสนาในอนาคต จะต้องเป็นศาสนาสากล ศาสนานั้นควรอยู่เหนือพระเจ้าที่มีตัวตน และควรจะเว้นคำหลักเกณฑ์ที่ไม่มีข้อพิสูจน์และแบบทฤษฎี ศาสนานั้นครอบคลุมทั้งความเป็นธรรมชาติและจิตวิญญาณ จึงควรมีรากฐานอยู่บนสามัญสำนึกทางศาสนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ต่อสิ่งทั้งปวงคือทั้งกาลแห่งธรรมชาติและจิตวิญญาณอย่างมีความหมายที่กลมกลืนกัน พระพุทธศาสนาตอบข้อกำหนดนี้ได้ ...ถ้าจะมีศาสนาใดที่สามารถรับมือได้กับความต้องการทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ศาสนานั้นก็ควรเป็นพระพุทธศาสนา” จะเห็นว่าแรงศรัทธาในสิ่งค้นพบในหลักพระพุทธศาสนาที่ไอน์สไตน์กล่าวถึงนั้นแสดงให้เห็นว่าท่านเข้าถึงหลักพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงท่านหนึ่งและกล้าที่จะกล่าวอ้างถึงโดยไม่คำนึงผลกระทบของสังคม เราในฐานะพุทธศาสนิกชนมีอาจกล่าวอ้างได้ว่า อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เป็นชาวพุทธ แต่

สามารถกล่าวได้ว่า ไออร์สไนด์ มีความรู้อันลึกซึ้งซึ่งพระพุทธศาสนาและมีความเข้าใจในสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้

เช่นเดียวกับ สตีเฟน พอล จอบส์ (Steven Paul Jobs) เป็นนักธุรกิจชาวอเมริกัน เป็นซีอีโอใหญ่แห่งค่าย Apple Inc. ชักษ์ใหญ่ในวงการคอมพิวเตอร์ในนามที่คนทั้งโลกเรียกกันคือสตีฟ จอบส์ ผู้ผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเครื่องแรกของโลก รวมทั้งเป็น ผู้บริหารระดับสูงของค่ายพิกซาร์ แอนิเมชัน สตูดิโอ (Pixar Animation Studios) ด้วย มีการนำเสนอแนวทางการดำเนินชีวิต การทำงานให้ประสบความสำเร็จในผลงานด้าน IT-Technology ดังเช่น iMac, iPhone, iPad, iPod ของApple ซึ่งสตีฟ จอบส์ มักจะเรียกตัวเองในตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารของแอปเปิลคอมพิวเตอร์ว่า iCEO ตามผลิตภัณฑ์ที่เขาพัฒนามตามนวัตกรรมที่เขาคิดขึ้นมา ที่แหวกแนวทางความคิด จินตนาการแห่งงานสร้างสรรค์ การตอบสนองความต้องการในทุกมิติแห่งเหตุผล มีความเรียบง่ายในรูปลักษณะสีสรรค์และง่ายต่อการใช้งาน ที่นำหลักพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในทั้งการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งเป็นแบบอย่างของการทำงาน โดยสามารถกล่าวได้ว่า สตีฟ จอบส์ เป็น พุทธศาสนิกชนในจิตวิญญาณ นั่นคือการศึกษาแก่นแท้ด้วยความสนใจอย่างจริงจัง นำมาปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันเช่นการนั่งสมาธิ รู้แจ้งในเหตุและผลอย่างมีอริยสัจในตนเอง

สตีฟ จอบส์ กับความสนใจในศาสนาบนความเชื่อและเหตุผล

สตีฟ จอบส์ เติบโตมากับสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เป็นนวัตกรรมเต็มตัว ความสนใจในสิ่งแปลกใหม่ด้าน นวัตกรรม และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ สตีฟ จอบส์มีความชื่นชอบที่จะศึกษาหาที่มา ขอบแนวความคิด การใช้งานและการตอบสนองความต้องการ นี่คือแรงบันดาลใจที่ทำให้เขาชอบคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งกล่าวกันว่า เมื่อสตีฟได้ผลิตภัณฑ์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อะไรมาสักอย่าง สิ่งแรกที่เขาทำคือ แกะชิ้นส่วนทั้งหมดออกมาดูเพื่อศึกษาว่ามันสร้างขึ้นมาอย่างไร นิสัยนี้ติดตัวเขาไปจนโต ต่อขอคให้เขามีความ สนใจใคร่รู้ไม่จบสิ้น

เรื่องนี้ก็เช่นกันกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ปราชญ์แห่งยุครัตน โกสินทร์ มีวิถีชีวิตในอีกมุม หนึ่งคือความเป็นนักปราชญ์แห่งยุครัตน โกสินทร์ และงานอดิเรกที่ท่านเจ้าคุณ โปรคปราชมเป็นอย่างมากคือการ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า กลไกทางเครื่องกลและประดิษฐ์ส่งของเครื่องใช้ต่างๆ ในการอำนวยการ ประโยชน์ด้วยตัวท่านเอง ท่านเจ้าคุณเคยกล่าวว่า “ถ้าเอาตามไม่เขียนหนังสือธรรมะก็คงเป็นนักประดิษฐ์”

และอุปนิสัยแห่งการเรียนรู้ก็เช่นกัน สตีฟ จอบส์ หากมีความสนใจในเรื่องใดก็จะมี ความตั้งใจอย่าง วิริยะ อุตสาหะยิ่ง กำหนดรู้้อย่างมีสติและสมาธิอันเป็นหนึ่งเดียว เขาได้ลงเรียนเฉพาะ คอร์สที่เขาสนใจ เช่น การ

ประดิษฐ์ตัวอักษร (ซึ่งภายหลังเขาได้นำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบตัวพิมพ์ของคอมพิวเตอร์ Macintosh) ตัวอักษรที่ใช้ใน iPhone จะเห็นว่าเป็นตัวอักษรที่สามารถอ่านได้ง่าย สบายตา ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

เช่นกันกับด้านศาสนา “ในวัยเพียง ๑๓ ปี สตีฟ จอบส์ ซึ่งต้องไปโบสถ์ตามการเลี้ยงดูที่ควรจะเป็นใน สังคมอเมริกา ก็เริ่มตั้งคำถามท้าทายความเชื่อของเขากับบาทหลวงที่โบสถ์ว่า พระเจ้าทรงทราบถึงเรื่อง “เด็กผู้หญิงสองคนบนปก Life Magazine หรือไม่?” (ประจำเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๑ ซึ่งเป็นหน้าปกรูป เด็กหญิงตัวน้อยชาวอัฟริกันยืนสองคนท่ามกลางเด็กผู้ที่มีลักษณะผิวโหย และมีคำที่เขียนกำกับว่า เด็กผู้หญิงใน สงครามเบียฟรา “Starving children of Biafra War”) แต่เมื่อคำตอบของบาทหลวงที่ให้กับเด็กน้อยสตีฟ จอบส์ เป็นเพียงการให้เชื่อมั่นในพระเจ้าเท่านั้น สตีฟ จอบส์จึงหันหลังให้กับแนวทางศาสนานี้และพยายามค้นหา คำตอบด้วยหลักการที่เป็นเหตุเป็นผลมากกว่า ซึ่งในเวลาต่อมาสตีฟได้คำตอบเชิงประสบการณ์ทางจิต การนั่ง สมาธิ และวิถีแบบเซน จากหนังสือ Zen mind, Beginner’s mind โดยซุนเรียว ชูชูกิ, Autobiography of Yogi โดย โยคีโยคะนันทะ ฯลฯ มากกว่าแนวทางศาสนาคริสต์ที่ให้ศรัทธาในหลักการและเชื่อมั่นในพระเจ้า” เป็น ข้อความส่วนหนึ่งที่ คุณสุทธิชัย หยุ่น บก ของหนังสือ “สตีฟ จอบส์ โดย วอลเตอร์ ไอแซคสัน” พูดยืนยัน เปิดตัวหนังสือเล่มนี้

ในความคิดเห็นของผู้เขียนเห็นว่า หลักของศาสนาคริสต์ที่ให้ศรัทธาในหลักการและเชื่อมั่นในพระเจ้า นั้น เป็นอีกหลักที่ให้เชื่อและศรัทธาในองค์ศาสดาและในพระธรรมคำสอนของพระเจ้า หากมีความเชื่อและ ศรัทธาอย่างมั่นคงก็จะเชื่อพระธรรมคำสอนและปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้าที่ศาสดาทรงถ่ายทอด ซึ่งอาจจะ ไม่ถูกจริตทางความคิดหรือถูกแนวทางการความต้องการของสตีฟ จอบส์ ที่มีวัยเพียง ๑๓ ปี และเช่นกันบาทหลวง คงเห็นว่าสตีฟ จอบส์นั้นเป็นเด็กน้อย จึงมิได้อธิบายโดยลึกซึ้ง ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนใน รายละเอียดของหลักศาสนาคริสต์ ในเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่าจิตอันใฝ่หาความจริงบนแนวทางของตนเอง หากมีสิ่งใด ที่เข้ามาในช่วงจังหวะนั้นๆ และสามารถโน้มน้าวความคิดและจิตใจได้ ก็จะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ต่อไป และอาจตลอดชีวิตของจิตอันใฝ่หาความจริงนั้นๆ ศรัทธาที่เกิดขึ้น ความเชื่อที่เกิดขึ้นนั้นก็เกิดขึ้นในช่วงเวลา ดังกล่าวด้วยเช่นกัน อันเป็นที่มาของการใฝ่หาหลักศาสนาที่เห็นว่าเป็นไปตามเหตุและผลอย่างเป็นสังขจร

ชีวิตช่วงแรกไม่ได้ปริญญาแต่ได้วิชาและเริ่มสนใจศึกษาพุทธศาสนา

สตีฟ จอบส์ ได้เข้าศึกษาต่อที่ Reed College ในเมืองพอร์ตแลนด์ รัฐ โอเรกอน ได้เพียง ๖ เดือน ก็ลาพัก เรียน “ผมลาออกจากมหาวิทยาลัยรีดหลังจากไปเรียนอยู่ที่นั่น ๖ เดือน แต่ก็ไปนั่งเรียนต่ออีกประมาณ ๑๘ เดือน ก่อนที่ผมจะลาออกจริงๆ แล้วทำไมผมถึงลาออก” เพราะไม่เห็นความน่าสนใจของสิ่งที่เขาเรียนอยู่ โดยลงเรียน เฉพาะ คอร์สที่เขาสนใจ เช่น การประดิษฐ์ตัวอักษรและเข้าชั้นเรียนคัดตัวหนังสือ “ถ้าผมไม่ได้เรียนวิชานั้นที่ มหาวิทยาลัยรีด เครื่องแมคอินทอชคงจะไม่มีรูปแบบอักษรหลากหลาย และปราศจากฟอนต์ที่มีการแบ่งระยะห่าง

อย่างถูกสัดส่วนเช่นนี้" จอบส์กล่าว และสติฟ จอบส์ มีความสนใจอ่านวรรณกรรมทางพุทธศาสนาหลายเล่ม และหนังสือที่มีอิทธิพลสูงสุดกับเขาคือ Zen Mind, Beginner's Mind ซึ่งเขียนโดยชุนริว ชูซูกิ จากนั้นสติฟ จอบส์ เริ่มมาศึกษาพุทธศาสนานิกายเซน เริ่มมีความเชื่อว่า การหยั่งรู้โดยสัญชาตญาณนั้น ก่อให้เกิดปัญญา เขา จึงเริ่มฝึกสมาธิ ในห้องนอนที่อาศัยร่วมกับกับ“แดเนียล คอตตี” เพื่อนสนิทที่มีความสนใจใคร่รู้เช่นกันกับสติฟ จอบส์ เขาสนใจเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่แปลกและแตกต่างไปจากนักศึกษาคนอื่น หลังจากนั้น สติฟ จอบส์ ก็หยุดการเรียนในมหาวิทยาลัยอย่างถาวรและไม่ได้ศึกษาจนจบปริญญาแต่อย่างใด

ในปี ๑๙๗๔ จอบส์ ในวัย ๑๙ ปี ได้ขอลาพักงานประจำ ที่เขาทำอยู่ในบริษัทเครื่องเล่นวิดีโอเกมส์ Atari เพื่อเดินทางไปอินเดีย เป็นเวลา ๑ เดือน พร้อมกับเพื่อนรัก “แดเนียล คอตตี” เพื่อแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการรู้แจ้งเห็นจริงด้านจิตวิญญาณ และเมื่อเดินทางกลับสหรัฐฯ อีกครั้งหนึ่ง เขาได้กลายเป็นพุทธศาสนิกชน สวมเสื้อผ้าแบบอินเดียโบราณและโกนศีรษะหลังจากนั้น เขาได้แวะเวียนไปที่ศูนย์เซน ลอส อัลทอส ในเมืองลอส อัลทอส รัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นประจำ ที่นี้เขาเริ่มฝึกการบำบัดแบบกริตรีองต่างๆ และรับประทานผลไม้เป็นอาหาร และผลไม้ที่เขาโปรดปรานเป็นพิเศษคือ แอปเปิ้ล นั่นเอง ประสบการณ์ที่สำคัญของการไปอินเดียในครั้งนี้คือ การได้ค้นพบความจริงในหลักพุทธธรรม การได้เห็นพุทธประวัติอันมีสถานที่จริงในดินแดนชมพูทวีป บันทึกประวัติศาสตร์ศาสนาที่สามารถพบเห็นได้จริง มีที่มาที่ไปอย่างเป็นเหตุเป็นผล ไม่มีคำสอนที่สอนให้เกิดความงมงายเชื่อถือแบบไร้เหตุ อธิบายได้อย่างละเอียดในพระธรรมคำสอน ทำให้สามารถพูดได้ว่า สติฟ จอบส์เป็นพุทธศาสนิกชนอันแทนจริงผู้หนึ่ง

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๖ ขณะอายุ ๒๑ ปี จอบส์ได้เข้าทำงานกับบริษัทฮิวเลตต์-แพคการ์ด และเริ่มต้นศึกษาพุทธศาสนานิกายเซนอย่างจริงจังกับ “โกบุน ชิโนะ โอโตโกวะ” พระอาจารย์ชาวญี่ปุ่น ที่ศูนย์เซน ลอส อัลทอส (ซึ่งภายหลัง เมื่อจอบส์เข้าพิธีแต่งงานแบบเซน กับ “ลอรีน เพาเวล” ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๑๙๘๑ พระอาจารย์โอโตโกวะได้มาเป็นประธานในพิธี)

สติฟ จอบส์ พูดว่า “มีคำพูดในพุทธศาสนาว่า จิตของผู้เริ่มต้น มันเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างยิ่งที่ทุกคนควรมีจิตของผู้เริ่มต้น” ซึ่งเขาอธิบายต่อไปว่ามันเป็นจิตที่มองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริง ซึ่งค่อยๆ ทำให้เราตระหนักถึงแก่นแท้ของสิ่งเหล่านั้น จิตของผู้เริ่มต้น ก็คือการนำหลักการของเซนมาปฏิบัติจริง เป็นจิตบริสุทธิ์ที่ปราศจากอคติ การคาดหวัง การตัดสิน ความลำเอียง ให้คิดว่า จิตของผู้เริ่มต้น เป็นเหมือนจิตของเด็กน้อย ซึ่งเต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น ความสงสัย และความประหลาดใจ

สติฟ จอปล์ ผู้ที่ขบคิดต่าง (Think Different) และคิดนอกกรอบ (Creative Thinking)

การเป็นคนคิดต่าง (Think Different) และคิดนอกกรอบของสติฟ จอปล์ ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่นำพาเขาไปสู่ความเป็นสุดยอดคนวัตกรผู้รังสรรค์ นวัตกรรมที่ยิ่งใหญ่ของโลก และความคิดอันยิ่งใหญ่ สติฟ จอปล์ เป็นคนคิดต่างกับแนวคิดของผู้อื่นอย่างสิ้นเชิง และการคิดของเขาสามารถสร้างประโยชน์อย่างมหาศาล และเขาประสบความสำเร็จได้เพราะวิธีคิดเช่นนี้

เราจะเห็นความคิดที่แตกต่างของสติฟ จอปล์ ตั้งแต่วัยเด็กคือการให้ยึดถือหลักความเชื่อในศาสนา เขากลับมีความเห็นที่แตกต่าง หากในความเชื่อมั่นในพระเจ้าแล้วทำไมพระเจ้าไม่เห็นช่วยเด็กที่อดยาก เขาจึงไม่เชื่อมั่นในสิ่งที่ไม่เห็นจะช่วยอะไรได้ ในวัยรุ่นการเข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยในหลักสูตรปริญญา เขากลับไม่เห็นในประโยชน์ของวิชาการที่เรียนแล้วก็เลิกเรียนไประยะหนึ่ง การกลับมาเรียนก็เลือกเรียนในสิ่งที่ตัวเองเห็นว่าชอบเช่นการประดิษฐ์ตัวอักษร ต้องเรียกว่าคิดแตกต่างกับผู้อื่นโดยสิ้นเชิง

ความคิดที่แตกต่างของคนร่วมสมัยนั้น จะเห็นว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็มีความคิดที่แตกต่างกัน เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงอยู่ในวัยเยาว์ พระเจ้าสุทโธทนะพระราชบิดาได้ทรงพยายามทุกวิถีทางให้เจ้าชายสิทธัตถะอยู่ครองราชย์สืบต่อจากพระองค์โดยการผูกมัดด้วยความสุขในทางโลกเป็นสำคัญ มุ่งให้เจ้าชายสิทธัตถะพบเห็นแต่สิ่งสวยงาม เช่น การสร้างปราสาทให้ประทับทั้ง ๓ ฤดู จัดให้ทรงอภิเษกสมรส แต่ด้วยเหตุที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงเป็นนักคิดมาตั้งแต่วัยเยาว์ จึงไม่อาจปิดกั้นความคิดของพระองค์ได้ สี่วันที่เจ้าชายสิทธัตถะได้เสด็จประพาสนคร พระองค์ได้ทรงทอดพระเนตรเห็น คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ (นักบวช) เรียกว่า เทวทูต ๔ ก็ทรงรู้สึกสลดหดหู่ในพระทัยยิ่งนักถือได้ว่าเป็นคำเตือนหรือสัญญาณเตือนมาจากธรรมชาติที่เป็นลักษณะความเปลี่ยนแปลงของชีวิตตามกฎไตรลักษณ์ กล่าวคือ สรรพสิ่งไม่เที่ยงแท้แน่นอน (อนิจจัง) ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ (ทุกขัง) และไม่สามารถบังคับให้เป็นไปตามความต้องการของเรา (อนัตตา) จนทำให้พระองค์ตัดสินใจออกผนวชเพื่อแสวงหาความจริงสูงสุดคือ “โมกขธรรม หรือพระนิพพาน” อันภาวะที่ไม่มีการเกิด การแก่ การเจ็บ และการตาย และสุดท้ายแล้ว พระองค์ก็ทรงค้นพบความจริงดังกล่าว หนึ่งในบทความเรื่อง ความตาย: พระพุทธเจ้าสอน สติฟ จอปล์ปฏิบัติ ของ รศ.ดร. พระมหา หารยา นิธิบุญยการผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ, ผอ.สำนักงานสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ, ผู้อำนวยการสถาบันภาษามหาจุฬาฯ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แล้วพระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญเพียรจนบรรลุในเหตุแห่งธรรมและทรงตรัสรู้ ประกาศพระพุทธธรรมเป็นองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า จนถึงปีพุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ขององค์พระพุทธเจ้า เป็นองค์บรมศาสดาแห่งศาสนาพุทธ หากพระองค์เจ้าชายสิทธัตถะประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีนิยม พระองค์ก็ทรงเป็นเพียง

กษัตริย์พระองค์หนึ่ง หรือเป็นมหाराชเกรียงไกรพระองค์หนึ่งในชมพูทวีป พระนามพระองค์คงอยู่บน รัยปีแต่นับพันปีก็คงยาก

ในแนวทางปฏิบัติของพระองค์ในแนวทางเผยแผ่พระพุทธกาล พระพุทธองค์ทรงมีความแตกต่างทางความคิดในหลายๆเรื่องกับประเพณีนิยมของพราหมณ์ในยุคนั้นแบบตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิง ดังตัวอย่างเช่น ๑. ศาสนาพราหมณ์นับถือเทพเจ้าหลายองค์ เรียกว่า "พหุเทวนิยม" เทพเจ้าแต่ละองค์ในแต่ละยุคสมัย มีบทบาทและตำนานต่างกันไป ในแต่ละท้องถิ่นยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าองค์หนึ่งๆ ต่างกันไปด้วย แต่ศาสนาพุทธนั้นมิให้ถือหรือให้มีพระพุทธรูปใดๆ แม้กระทั่งรูปของพระองค์ ๒. ศาสนาพราหมณ์กำหนดให้มีการบูชาขัณฑ์ มีการฆ่าสัตว์เพียงเพื่อบูชาเทพ พระพุทธศาสนามีข้อห้ามในเรื่องดังกล่าว ความฆ่าสัตว์ตัดชีวิตจึงเป็นศีลข้อแรกของศาสนาพุทธ ๓. ศาสนาพุทธไม่มีการแบ่งชนชั้น วรรณะของมนุษยชาติ ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในชนชั้น ซึ่งแตกต่างศาสนาและวัฒนธรรมอินเดียที่มีการถือวรรณะอย่างเคร่งครัดแม้กระทั่งปัจจุบัน ก็ยังแบ่งวรรณะในอินเดียดังเช่นอดีตกาลนับพันปี และอีกมากมายที่พระพุทธองค์ทรงประกาศธรรมอันเป็นความแตกต่างจากศาสนาและวัฒนธรรมในยุคนั้น

สติฟ จอบส์ ก็เช่นกัน ซึ่งความคิดต่างและนอกกรอบดังกล่าว ทำให้เขาค้นพบ “iMac iPod iPhone และ iPad” ที่มีรูปแบบของลักษณะ การใช้งานที่แตกต่างกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นการทำเรื่องที่ยากให้เป็นเรื่องที่ย่อย การทำเรื่องที่ย่อยให้ดูดี การนำสิ่งดีที่คนต้องการให้รวมอยู่ในเครื่องเดียว และที่สำคัญคือทำให้ทุกเรื่องที่จะทำมีความแตกต่างจากผู้อื่น ผลิดผลงานนวัตกรรมที่แสดงออกมา มีทั้งงานเทคโนโลยีอันทันสมัย รูปลักษณะเรียบง่ายแต่ดูคุณค่า จึงมีความแตกต่างอันน่าทึ่งทุกครั้ง ที่มีการออกแสดงตัวสินค้าของตระกูล Apple ในงาน MacWorld ทุกปีของ สตีฟ จอบส์

สติฟ จอบส์ อัจฉริยะทางคอมพิวเตอร์ ผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ในปี ๑๙๗๖ จอบส์และเพื่อนสมัยเรียนที่ชื่อ “สติฟ วอซเนียก” ได้ร่วมกันก่อตั้งบริษัท Apple Computer ขึ้นที่โรงรถในบ้านของจอบส์ เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรกที่สติฟ จอบส์กับวอซเนียกได้นำเสนอออกสู่สายตาได้แก่เครื่อง Apple I และเพียง ๑๐ ปีให้หลัง Apple ก็เติบโตจากคนเพียง ๒ คนกลายเป็นบริษัทใหญ่โตที่มีมูลค่า ๒ พันล้านดอลลาร์ และพนักงานมากกว่า ๔๐๐๐ คน

สติฟ จอบส์เคยกล่าวในการให้สัมภาษณ์กับนิตยสาร Wired ของอเมริกาว่า “มีคำหนึ่งในศาสนาพุทธคือ จิตของผู้เริ่มต้น มันเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างยิ่งที่ทุกคนควรมีจิตของผู้เริ่มต้น” ซึ่งเขาอธิบายต่อไปว่า มันเป็นจิตที่มองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริง ซึ่งค่อยๆทำให้เราตระหนักถึงแก่นแท้ของสิ่งเหล่านั้น จิตของผู้เริ่มต้น ก็คือการนำหลักการของเซนมาปฏิบัติจริง เป็นจิตบริสุทธิ์ที่ปราศจากอคติ การคาดหวัง การตัดสิน ความลำเอียงให้คิดว่า จิตของผู้เริ่มต้น เป็นเหมือนจิตของเด็กน้อย ซึ่งเต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น ความสงสัย

และความประหลาดใจ สตีฟ จอบส์ กล่าวว่า “พุทธศาสนา มีประวัติความเป็นมาที่น่าทึ่ง แม้ปัจจุบันก็ยังคงเหลือร่องรอยทางประวัติศาสตร์ให้ได้ศึกษา ที่สำคัญมีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงทั้งฐานความเชื่อและความคิด”

ด้วยความเชื่อดังกล่าว สตีฟ จอบส์ จึงนำแนวคิดแบบเซนมาใช้กับบริษัท Apple Inc ของเขา ในการออกแบบรูปลักษณ์และการใช้งานของสินค้าให้มีแนวทางบริสุทธิ์ ครอบคลุมสมบูรณ์ และง่ายต่อการใช้งาน มีความอัจฉริยะทางเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการของคนยุคใหม่ มีความรุ่มลึก (ชาว เมลทอริก คำ) เรียบง่าย (ไม่มีปม) จนคนสมัยใหม่เรียกว่า “คูดี มีสกุล” เป็นเทรนของการใช้งานของผู้ใช้งานอันนำสมัย

พลังอันลึกลับของ สตีฟ จอบส์ ที่ผลักดันผลงานอันเป็นนวัตกรรมทางเทคโนโลยี คือพลังจาก พละ ๕

จากการศึกษาประวัติของ สตีฟ จอบส์ ผู้ที่เรากล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่ทั้งโลกเฝ้ามอง การขยับตัวของ สตีฟ จอบส์ เป็นสิ่งที่โลกเฝ้ามอง ในหลายสิบปีของการทำงาน สตีฟ จอบส์ นั้นนำพลังมาจากไหนในการทำงาน เราสามารถกล่าวได้ว่าเป็นพลังจากภายในกายของเขาอันแท้จริง ซึ่งเกิดจาก

๑. **ศรัทธา** คือความเชื่อและแรงบันดาลใจ สตีฟ จอบส์ด้วยวัยเพียง ๑๕ ปี เขาและเพื่อนร่วมกันเดินทางไปอินเดีย ดินแดนชมพูทวีปเพื่อค้นหาต้นกำเนิดพระพุทธศาสนา ตามหาความจริงหลังจากนั้น ๑ เดือน ก็เดินทางกลับสหรัฐอเมริกาด้วยการสวมเสื้อผ้าแบบอินเดียโบราณ โกงผมและนั่งสมาธิ เป็นพุทธศาสนิกชนโดยสมบูรณ์แบบ แม้ วัย ๕๕ ปียังคงถือปฏิบัติตามแบบเซน ที่มีวิถีแห่งความเรียบง่าย แต่ลุ่มลึก และเขามักอ้างคำพูดของอาจารย์เซนหลายๆท่าน และหลักปรัชญาเซน ในระหว่างการแสดงสุนทรพจน์ในที่ต่างๆและดำรงตนอยู่อย่างมรณานุสติคือการระลึกถึงความตายตลอดเวลา ด้วยความศรัทธาในหลักพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และแรงบันดาลใจที่เกิดจากหลักคิดหลักธรรม จึงสามารถสร้างผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม
๒. **วิริยะ** คือความพากเพียร สตีฟ จอบส์เรียนวิชิเขียนตัวอักษรแบบเซริฟ แบบซานเซริฟเรียนวิชิเว้นช่องไฟระหว่างตัวอักษร เรียนรู้เทคนิคการเรียงพิมพ์อันยอดเยี่ยม ล้วนเป็น เรื่องเกี่ยวกับความสวยงาม ประวัติศาสตร์ และศิลปะที่มีความลึกล้ำในแง่มุมที่วิทยาศาสตร์ไม่อาจอธิบายได้ แล้วรู้สึกว่ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่น่าทึ่งมาก วิชานี้ดูเหมือนไม่มีอะไรที่จะเอามาใช้ในชีวิตจริงของเขาได้เลย แต่อีก ๑๐ ปีต่อมา ตอนที่เขากำลังออกแบบคอมพิวเตอร์ Macintosh รุ่นแรก ความรู้เหล่านี้ก็ย้อนกลับมาใหม่ เราได้มันลงไป ในเจ้าแมคนี้หมดเลย ทำให้แมคเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรกในโลกที่มีตัวพิมพ์ที่สวยงาม ถ้า สตีฟ จอบส์ไม่ได้ไปเรียนวิชานั้น ป่านนี้แมคก็คงไม่มีตัวพิมพ์หลากหลายรูปแบบ หรือตัวพิมพ์ที่เว้นช่องไฟในสัดส่วนที่เหมาะสม
๓. **สติ** คือการระลึกรู้ตัว ช่วงหนึ่ง สตีฟ จอบส์ คิดขนาดจะหนีไปจากวงการ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผมก็เริ่มคิดได้อย่างซ้าๆ ว่าเขายังรักในสิ่งที่ผมทำอยู่ สิ่งที่เกิดขึ้นที่ Apple ไม่ได้เปลี่ยนแปลงความรู้สึกนี้เลย เขาถูก

ไล่ออก แต่สติฟ จอบส์ยังมีความรักอยู่ นั่นทำให้เขาตัดสินใจเริ่มต้นใหม่ ตอนนั้นสติฟ จอบส์ไม่ได้คิด
อย่างนี้ แต่ปรากฏว่าการถูกไล่ออกจากแอปเปิลกลายเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะเกิดกับเขาได้ ภาระอันหนักอึ้ง
จากความสำเร็จแปรเปลี่ยนเป็นความรู้สึกเบาสบาย เมื่อผมกลับกลายเป็นมือใหม่ที่มีความเชื่อ มั่น
น้อยลง มันทำให้ผมมีอิสรภาพที่จะเข้าสู่ช่วงที่ผมมีความสร้างสรรค์ที่สุดช่วงหนึ่งในชีวิต คำว่าจิตของผู้
เริ่มต้น ได้กลับมา อย่างคนที่มีสติรู้ตัวเพื่อการเริ่มต้นใหม่ จะเห็นว่า สติฟ จอบส์ ก็มีช่วงที่หลุดจากการ
ควบคุมสติ เช่นกันการกำหนดจิต ดูที่จิต และหยั่งรู้จิต คือสติที่สามารถเรียกคืนมาได้และเกิดพลังใหม่
จากจิตที่ตกให้สามารถยกขึ้นและตั้งสติโดยการเริ่มต้นใหม่

๔. **สมาธิ** คือความตั้งมั่นของจิต ที่จะทำในสิ่งใดให้จิตจดจ่ออยู่กับสิ่งนั้น สติฟ จอบส์เป็นคนมีโฟกัสใน
การทำงานค่อนข้างสูง การบริหารผลิตภัณฑ์ของ Apple ในภายหลังจึงพยายามโฟกัสอยู่ที่ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก็
ขึ้นเท่านั้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ ในปี ๑๙๙๗ เมื่อสติฟกลับเข้ามาบริหาร Apple ที่กำลังจะเจ๊ง
หลังจากที่ถูกบีบให้ออกจากบริษัทที่เขาตั้งขึ้น เขาคิดว่าปัญหาสำคัญของ Apple คือขาดโฟกัส จึงสั่งให้
ยุติการพัฒนาบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ของ Apple ทั้งหมดซึ่งตอนนั้นมีกว่า ๔๐ ขึ้นให้เหลือเพียง ๔ ขึ้น
เท่านั้น การตั้งมั่นของจิตอันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อสร้างผลงานอันดีเลิศ ย่อมดีกว่าการมีสิ่งงานมากมายแต่มี
สิ่งทีขาดเล็กขาดน้อย เราจะเห็นได้ว่า iPhone ของ Apple ที่ สติฟ จอบส์สรสร้างนั้น จะมีแบบให้เลือก
เพียงแบบเดียว นอกจากนำความเป็น Zen ที่เน้นความเรียบง่ายทำให้แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ
Apple นั้น เน้นที่ความเรียบง่าย แต่มีประสิทธิภาพสูงสุด สติฟจึงพยายามใช้โทนที่เป็นพื้นฐานที่สุด
อย่างสีขาวและดำในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต่างๆ และไม่ให้มีปุ่มกดอะไรมากเกินไปจนจำเป็นเท่านั้น
และผลที่ได้คือมุ่งไปที่ one-product one-time one-price ก็จะได้ของดีที่สุด ราคาถูกที่สุดเพราะผลิตได้
จำนวนมากเครื่อง ในรุ่นเดียว
๕. **ปัญญา** ที่จริงคำว่าปัญญานั้นมักจะแปลว่าความรู้ทั่ว แต่ผู้เขียนมองว่าความหมายดูสูง กว้างและลึกกว่า
นั่นคือความหมายของปัญญาควรที่จะเป็น **ความรู้รอบรู้ คิดได้ มองเห็น** สติฟ จอบส์ นั้นเป็นคนที่รอบรู้
ในสิ่งที่เขาทำเป็นอย่างยิ่ง ในประวัติการดำรงชีพ การปฏิบัติตนของเขาจะเห็นว่าในทุกขั้นตอนในการ
ทำงาน ทุกชิ้นส่วนในการผลิต จะประกอบด้วยเงื่อนไขที่สำคัญของแต่ละแผนก แต่ละขั้นตอนต่างๆ
จะต้องทำวัสดุที่ดีที่สุด โดยคนที่มีความสามารถที่เก่งเฉพาะเรื่องนั้นๆ นั่นคือเหตุผลที่ผลิตภัณฑ์ตระกูล
i ของ Apple จึงสามารถคุยได้ว่าเป็นนวัตกรรมล้ำยุค เป็นอัจฉริยะทางความคิดสร้างสรรค์สร้าง นั่นคือ
ความหมายของภูมิปัญญาสุดยอดยิ่งของ สติฟ จอบส์

และพลังดังกล่าว ณ ช่วงสุดท้าย ของชีวิต สติฟ จอบส์ Apple ได้เปิดตัวผลิตภัณฑ์ตัวล่าสุดในวันที่ ๕
ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๑ หลังจากที่แอปเปิล ประกาศเปิดตัว ไอโฟน ๔ เอส iPhone 4S ได้เพียงแคว้นเดียว แอปเปิล
คอมพิวเตอร์ประกาศว่า สติฟ จอบส์ เสียชีวิตอย่างสงบแล้วจากโรคมะเร็งตับอ่อนรุนแรง

เราจะเห็นว่า สตีป จอบส์ คือผู้สรรค์สร้างผลงานอันเป็นนวัตกรรมของโลกยุคปัจจุบัน และด้วยความเชื่อเรื่องกฎธรรมชาติและความเป็นจริงอย่างมีเหตุผล มีหลักฐานทั้งทางประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็น การพิสูจน์ได้ด้วยตัวตน พระพุทธศาสนาสามารถพิสูจน์ได้ในทุกขั้นตอนและเรื่องราว แม้กระทั่งในช่วงต้น ช่วงกลางและสุดท้ายของชีวิต สตีป จอบส์ ยังนำหลักธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และด้วยเป็นพลังอันสำคัญคือพระ ๕ จึงนำพาให้สตีฟ จอบส์ ผู้ละแล้วซึ่งสังขารนี้ ได้การบรรลุสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จแห่งชีวิต ในผลงานที่ฝากไว้ให้ชนรุ่นหลังต่อไปกล่าวถึงต่อไปและตลอดกาล

